

Stetter: Selskabsskattekommissionen skulle også behandle de problemer, som kunne opstå i forbindelse med sammenlægninger af virksomheder inden for kooperativiteten. Men det har man set bort fra ved at fremsætte et forslag, som udelukkende giver tilladelse til brugsforeningerne til at fusionere. Derfor er vor argumentation, at når man ikke afventer selskabsskattekommissionen, når det drejer sig om Kooperationens virksomheder, behøver man heller ikke at gøre det, når det drejer sig om de virksomheder, som ligger uden for Kooperationen, og her taler vi kun om aktieselskaberne.

Med hensyn til det andet spørgsmål er kendsgerningen den, at der ikke opstår skattemæssige virkninger, før en virksomhed realiserer sine værdier. Ministeren vil vel ikke påstå, at den kendsgerning, at man ikke får lejlighed til at fusionere, medfører, at man så vil realisere sine værdier. Man er i fare for at misfortolke hele problemet ved at anføre dette argument i debatten.

Finansministeren (Grünbaum): Det ændringsforslag, der er stillet fra konservativ side, går ud på at give ligningsrådet en generel bemyndigelse til at indrømme skattefrihed ved lodret fusion af aktieselskaber. Det forudsætter, at ligningsrådet skal arbejde med en række betingelser eller forudsætninger. Der er vældig stor forskel på det, vi gør for brugsforeningerne, det kan overses. Hvis man gennemførte det konservative ændringsforslag, var det langt, langt mere vidtgående og derfor ikke til at overse for folketinget. Det må være uheldigt at give en sådan bemyndigelse til ligningsrådet, eftersom betingelserne så vidt muligt bør fremgå af selve loven. Det drejer sig jo, som jeg sagde før, om betingelser, der skal forebygge, at fusionen giver selskaberne eller aktionærerne uacceptable skattemæssige fordele. Jeg vil gentage, at jeg mener, det er helt i overensstemmelse med den holdning, folketinget bør indtage over for skatteproblemerne, når vi beder selskabsskattekommissionen om at gøre dette arbejde færdigt, inden vi tager stilling.

(Kort bemærkning).

Stetter: Jeg vil gerne spørge finansministeren: hvilken forskel er der mellem Kooperationens virksomheder og erhvervslivets

øvrige virksomheder — og jeg tænker her på aktieselskaber, — når det drejer sig om teknikken, om konkurrencen og om det administrative?

Finansministeren (Grünbaum): Det er jo slet ikke det, det drejer sig om. Det drejer sig om, hvorvidt det er muligt at overse de skattemæssige konsekvenser af disse lodrette fusioner. Det har man kunnet overse i dette konkrete tilfælde med FDB—HB. Vi kan ikke uden videre give denne sag fra os, når det drejer sig om tilladelse til lodrette fusioner i almindelighed. Her må vi afvente selskabsskattekommissionens betænkning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget
forkastedes med 112 stemmer mod 29.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om forbrugsafgifter. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 54) findes i tidenden sp. 536, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 211).

Der var stillet 15 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Proben Steen Nielson: Som bekendt indeholder det fremsatte lovforslag 7 ændringer i afgiftslovgivningen, hvoraf 4 har relation til Danmarks medlemskab af EF.

I det omfattende udvalgsarbejde har det især været to ændringer, der har været til debat, nemlig vinafgiften og afgifterne på radioapparater.

Finansministerens forslag om afgiftsreduktion på vin indeholdt som bekendt alene afgiftsnedsettelse på flaskeimporterede varer, således at der var konkurrencemæssig overensstemmelse i henhold til EF's regler.

Ved første behandling var finansministeren dog indstillet på i udvalget at drøfte en yderligere afgiftsnedsettelse, men for at han kunne acceptere en sådan yderligere afgiftsnedsettelse, var det en forudsætning, at der blev skaffet kompensation for de manglende indtægter andetsteds. Det senere fremsatte finanslovforslag har for så vidt understreget behovet for kompensation.

Den nuværende vinafgift indbringer under forudsætning af, at de nuværende restriktioner opretholdes uændret, ca. 250 mill. kr. om året. Imidlertid er situationen den, at der fra 1. januar i henhold til EF-reglerne frit kan importeres 4 flasker bordvin og 4 flasker hedvin eller mousserende vin fra EF-lande og selvsagt fortrinsvis fra Vesttyskland, hvor man ingen eller en meget begrænset afgift har på sine vine.

Ved en bibeholdelse af afgiftsafstandene måtte vi derfor i udvalget se i øjnene, at afgiftsindtægterne ville blive reduceret som følge af, at danskere, der bor i en rimelig afstand fra grænsen, ville foretage deres vindkøb i Vesttyskland.

Det var ikke muligt under udvalgsarbejdet at få foretaget rimelige skønsmæssige beregninger af, hvor meget afgiften i en sådan situation ville gå ned med. Det var ikke muligt for toldvæsenet at foretage disse beregninger, hvilket for så vidt er beklageligt. Man må håbe, der bliver åbnet mulighed for det senere.

Udvalget har imidlertid fundet frem til en mulighed for en afgiftsnedsettelse ud over det oprindeligt foreslåede. Ved at nedsætte rentegodtgørelsen for tilbagebetaling af overskydende skat fra 8 til 5 pct., idet denne rentebetaling samtidig gøres ikke-skattepligtig, skulle der kunne udlignes et provenutab på omkring 50 mill. kr. Vi me-

ner derved, at der, også under hensyn til det foregående, er frigjort en 85-90 mill. kr. til yderligere vinafgiftsnedsettelse, således at afgiften på bordvin kan reduceres med 1/3 fra 6 til 4 kr. og på hedvin med 2 kr. 90 øre pr. l, og frugtvinafgiften kan reduceres yderligere. Endelig vil al mousserende vin i afgiftsmæssig henseende blive ligestillet med anden vin med en afgift på 8 kr. 70 øre pr. l. Herved vil champagnen blive så billig, at den i fremtiden ikke bare kan drikkes ved festlige lejligheder, men f. eks. også ved søg af svigermødre.

Vinbranchen har over for udvalget fremsat ønske om en generel halvering af hele afgiften. Det har det imidlertid ikke været muligt at nå frem til enighed om i udvalget, men vi er dog nået frem til en delvis imødekommelse af vinbranchens synspunkter.

Derudover er der af finansministeren stillet ændringsforslag, der løser kakaoproblemet, således at andre pulvere med indhold af kakao end mælkepulvere i fremtiden vil blive fritaget for afgift.

Endelig er der ændringsforslag om, at fristen for at klage over toldvæsenets skønsmæssige ansættelser af virksomheders afgiftstilsvar udvides fra 2 til 4 uger af rent praktiske grunde, ligesom loven i lighed med al anden lovgivning med EF-relevans får en bestemt ikrafttrædelsesdato.

Derimod har det ikke af provenumæssige grunde været muligt at nå til enighed om at reducere afgiften på radioapparater ud over den halvering, der allerede er stillet forslag om af finansministeren.

Socialdemokratiet kan tilslutte sig de af finansministeren stillede ændringsforslag, idet jeg dog skal gøre opmærksom på, at et enkelt medlem af vores gruppe, hr. Axel Ivan Pedersen, har en afvigende holdning til spørgsmålet om vinafgiftens reduktion, og at han senere vil begrunde sin stilling hertil.

Hans Kjær: Af de ændringsforslag, der nu efter et intenst udvalgsarbejde er fremsat, er der en del, som man kan karakterisere som parallelrettelser. Det gælder alle de ændringsforslag, der går på at forlænge klagefristerne fra 2 til 4 uger parallelt med forslaget til ændring af momslovgivningen, som er fremsat her i tinget, og det gælder ændringsforslaget om at bringe afgiftslovgivningen i overensstemmelse med ændrin-

[Hans Kjør.]

ger i det toldlovsforslag, der netop er vedtaget ved tredje behandling tidligere på dagen her i tinget.

Det er nok i højere grad ændringerne i afgiftsgrundlagene og i afgiftssatserne, der har den store interesse i offentligheden og ikke i mindst i de berørte erhverv. Det er ikke overraskende, at netop den erhvervsmæssige interesse har ført til de mange skriftlige og mundtlige henvendelser, der er fremkommet til udvalget. Man kan så nu konstatere, at henvendelserne dog har givet resultat, om end et ret beskedent. Det sidste vil man nok specielt synes i de brancheområder, hvor man overhovedet ikke kan øjne noget resultat for sit vedkommende. Det skal da nævnes, at der nu sker en afgiftsfritagelse for andre kakaopulvere end de i forvejen fritagne mælkepulvere, når sådanne kakaopulvere udelukkende udbydes til salg — eller „falholdes“, som det hedder i det mærkelige sprog — til fremstilling af kakaodrikke.

Mere betydningsfuldt er det, at finansministeren nu foreslår en egentlig nedsættelse af vinafgifterne, idet afgiften på bordvinen nedsættes med rundt regnet 1/3 og de øvrige vine med rundt regnet 1/4 i forhold til de afgiftssatser, der var anført i det oprindelige lovforslag, og som for hovedparten af disse vine i realiteten var uændret fra tidligere.

Endelig sker der det, der ligesom har stjålet avisernes overskrifter, nemlig at der sker en betydningsfuld, stor afgiftsnedsættelse for champagne. Når jeg siger betydningsfuld, mener jeg, at det er den, der i kroner og øre på flasken mærkes mest. Men den har ikke så forfærdelig megen betydning for hele provenudrøftelsen, så længe det samlede provenu på champagne hidtil ikke har oversteg 1 mill. kr. om året. Man fjerner ved denne ændring den diskriminering, der ellers har været tale om mod denne specielt franske produktion.

Samtidig med disse nedsættelser foreslås der regler for godtgørelse for lagervareernes afgiftsforskel. Jeg må måske for at forhindre, at en spøgefuld bemærkning bliver taget for alvorligt, understrege, at det naturligvis alene drejer sig om erhvervsmæssige lagre.

Med disse afgiftsnedsættelser på vine bliver den danske afsætning i hvert fald styrket over for de indkøb, der hidtil er sket i

Sverige. Der sker naturligvis også en styrkelse i konkurrenceforholdet ved vor grænse imod syd, men jeg anser det for særdeles tvivlsomt, om det er tilstrækkeligt til at afbøde alle de uheldige virkninger, der ellers måtte opstå. Jeg vil nok tro, at det har nogen betydning for de vinindkøbsrejer, der sker over længere afstande, sådanne, der alene er arrangeret med indkøb af dette for øje. Men erhvervene i grænselandet bliver næppe hjulpet tilstrækkeligt med denne nedsættelse.

Mulighederne for afgiftsreduktioner har imidlertid været såre begrænsede, hvis vi skulle nå frem til et resultat. Med den finanspolitiske situation i erindring er det såmænd forståeligt, at der vises en vis forsigtighed, men det burde nu efter min opfattelse ikke i den grad været kommet bag på regeringen, at disse problemer ville opstå. Der burde have været taget hensyn til det ved tilrettelæggelsen af den samlede økonomiske politik.

Når vi nu kun havde disse begrænsede muligheder, anser jeg det for rimeligt, at nedsættelserne er koncentreret om vinen. Erfaringsmæssigt er vin en magnetvare for rejseaktivitet med indkøb for øje, og derved berøres indirekte også andre varearter, der købes, når man alligevel passerer grænsen.

Jeg tror imidlertid også, at radiobranschens varer har en sådan magnetvirkning på rejseaktiviteten med de prisforskelle, der bliver. Men situationen taget i betragtning kan man ikke se bort fra, at på dette område havde ministeren i forvejen foreslået en halvering af afgiften. Jeg tror ikke, at det er tilstrækkeligt til at hjælpe de virksomheder, der trives eller gerne skulle kunne trives i Sydjylland og i Sønderjylland på dette område. Nogen trøst kan branchen så finde i, at det lykkedes at få ikrafttrædelsesdatoen på dette område rykket frem til den 15. december. Ikke alene giver det nogen mulighed for at redde i hvert fald en del af decemberomsætningen, men det indebærer også, at afgiftsgodtgørelsen rykker et kvartal frem, hvilket var et ønske fra branchens side. Det er hermed blevet imødekommet.

Ændringerne skønnes at medføre et provenutab på mellem 85 og 90 mill. kr. Heraf tænkes de 50-60 mill. kr. dækket ind ved, at rentegodtgørelsen ved for meget betalt skat reduceres fra 8 til 5 pct. Men man skal være

[Hans Kjær.]

opmærksom på, at renten samtidig gøres skattefri.

Jeg lægger megen vægt på, at finansministeren ved sine ændringsforslag rent faktisk har erkendt, at de oprindelige provenuskøn var urealistiske, idet opretholdelsen af afgifterne under alle omstændigheder ville medføre et provenutab. Jeg tror, ministeren står sig godt ved det regnestykke, der er foretaget, for jeg tror, man godt kunne være gået noget videre og have taget videregående hensyn til de berørte brancher ud fra det indbyggede provenutab, der ligger i anvendelsen af de oprindelige satser.

Jeg lægger dernæst vægt på den henstilling, der findes i betænkningen til finansministeren om, når det er muligt, at søge udveje for yderligere nedsættelse af de punkt-afgifter, der har betydning for grænsehandelen. Denne henstilling dækkes af samtlige partier. Ikke alene ligger der heri en erkendelse af, at problemerne ikke er løst med det lovforslag, vi nu står for at gennemføre, men det viser også en anden forståelse for hele problematikken end den, der kom til udtryk i september, da et flertal i dette ting øgede problemerne ved at forhøje spiritusafgifterne. Denne henstilling tænder dog noget af et håb hos de berørte erhverv, også de erhverv, det ikke har været muligt at hjælpe i denne omgang, chokoladbranchen, parfumebranchen, og hvem der nu ellers er, der bliver generet af de konkurrencemæssige vilkårigheder, der er i hele dette forhold. Det er et håb, som på baggrund af henstillingens måske lidt bløde karakter kan styrkes, hvis finansministeren her bekræfter sin positive vilje til at følge henstillingen.

På denne baggrund vil mit parti stemme for ændringsforslagene og for lovforslaget.

Enggaard: Venstre kan tiltræde de ændringsforslag, der er stillet her mellem første og anden behandling, både forslagene om at ændre fristen for indbringelse af klager over skønmæssig ansættelse af afgifter fra 2 til 4 uger, forslaget om at indføre andre regler for kakaopulvere end dem, der oprindeligt var foreslået, og forslagene om en nedsættelse af vinafgifterne.

Som det vil huskes, gik venstre ved første behandling stærkt ind på ikke mindst det sidste punkt i erkendelsen af, at hvis finans-

ministerens oprindelige lovforslag var blevet stående, ville vi være kommet tilbage til den situation, som ikke mindst i Jylland og på Fyn gav sig udtryk i, at man fik startet noget nær en folkevandring til Flensborg og andre nordtyske byer for dér at købe disse afgiftsbelagte goder. Jeg er overbevist om, at det, der nu er sket i form af de ændringsforslag, der foreligger om en sænkning af afgiften på bordvine med 1/3, på hedvine med 1/4 og tilsvarende for andre grupper af vine, er rigtigt, men at det nødvendigtvis kun er begyndelsen til den tilpasning af punkt-afgifterne inden for det europæiske område, som vi i folketinget fortsat kommer til at beskæftige os med.

Beklageligvis ser det ud, som om sænkningen af champagneafgiften, som jeg synes er rimelig også set i et EF-perspektiv, er det, som har stjålet billedet i offentlighedens information om disse ting. Som det konservative folkepartis ordfører, hr. Hans Kjær, rigtigt redegjorde for, betyder det pengemæssigt i form af afgifter praktisk taget ingenting. Men det er, som om denne meget lille side af hele billedet har været med til at dominere diskussionen af det. Det beklager jeg, for det, der virkelig er kendsgerninger i, er spørgsmålet om bordvinene og hedvinene. Jeg tror, at det, der sker ved vedtagelsen af disse ændringsforslag om at reducere afgifterne på vine noget, betyder, at det, man kunne kalde „vingrænsen“ i Jylland, rykker noget sydpå, 100 eller 200 km; det skal vise sig i den kommende tid, hvad den faktiske virkning af disse ændringsforslag er. Der er grund til med meget stor omhu at vurdere udviklingen i den kommende tid, og vi er i folketingets skatte- og afgiftsudvalg parat til at prøve at justere disse ting i takt med den udvikling, der måtte vise sig. Det er på den baggrund glædeligt, at udvalgets meget store flertal har kunnet være enige om at betragte dette som et første skridt mod en videre tilpasning af de afgifter, som berører EF-grænsehandelen. Jeg er egentlig overbevist om, at finansministeren deler denne overvejende opfattelse i udvalget, men jeg hører meger gerne finansministerens kommentarer til det ved denne lejlighed.

Ud over at det kunne være en udmærket akademisk diskussion om disse ting, tror jeg nemlig, det har en praktisk betydning,

[Enggaard.]

om man rundt omkring i de landsdele, hvor disse ting er særlig brændende, har en fornemmelse af, at folketinget her vilje til at undgå en uhensigtsmæssig udvikling i grænsehandelen på grund af de særlige EF-bestemmelser. Jeg tror, at en sådan afklarende diskussion her i dag kunne være med til at afholde en og anden fra uhensigtsmæssige investeringer i færger, butikker eller andre ting, baseret på en forventning om noget, som ingen af os håber udvikler sig i den retning, som man i dag ofte ser spådomme om.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Dagmar Andreasen: Jeg tror ikke, ret mange af de lovforslag, vi behandler herinde, har været gjort til genstand for så megen omtale i pressen som netop den del af dette lovforslag, som omhandler vinafgifterne. Jeg har det ønske — jeg kan så håbe på, at det går i opfyldelse — at der fra pressens side vil være en ærlig vilje til også at forklare folk, at når et enigt folketing i dag nedsætter afgifterne på vin, gør vi det kun af hensyn til grænsehandelsproblemerne, og ikke fordi vi mener, at andre måder at tage skatter ind på er mere hensigtsmæssige. Vi har følt det som noget uheldigt og uværdigt, at vi skulle have denne valfart over grænsen.

Jeg synes, der har været en ærlig vilje i udvalget til at forsøge at få løst problemet, og selv om det ikke ganske er løst, er vi i hvert fald kommet et skridt hen ad vejen. Så kan vi diskutere, hvor galt det vil gå med den nedsættelse, vi har lavet. Jeg er forholdsvis optimistisk med hensyn til virkningen. Langt det største forbrug i Danmark ligger på de billige vine, og det er dem, der procentuelt falder mest — under forudsætning af, at nedsættelsen slår igennem til forbrugerne. Det vil blive en nedsættelse på et par kroner, måske en lille smule mere, på de billige vine, fra 10 kr. til

8 eller måske 7 kr. 75 øre. Så er der ikke meget at tage over grænsen efter. De dyre vine vil det ikke virke procentuelt helt så stærkt på, men formodentlig alligevel nok til, at folk ikke sætter sig i en bil og bruger flere timer på at skaffe dem hjem.

Vinafgiften er ikke det eneste problem i forbindelse med grænsehandelen. Selve det at halvere radioafgiften var medtaget i lovforslaget fra starten, men vi er, som det allerede er sagt af de tidligere talere, opmærksom på, at også andre brancher har problemer. Så kan vi kun håbe på, at det engang lykkes os at få ført en sådan pengepolitik i Danmark, at det ikke er noget helt uoverskueligt problem at få en god afvikling af resten.

Som det er fremgået af det, jeg har sagt, kan det radikale venstre anbefale både ændringsforslagene og lovforslaget som helhed.

Henning Philipsen: I parentes til titlen på dette lovforslag står der, at det er ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber. Det er normalt ikke det, som tiltaler os mest, og jeg må derfor sige, at vel er dette her en EF-lov, men vor stilling til dette lovforslag er mere begrundet i det, jeg ville kalde et liberalt, ja, måske nærmest et hjerteligt forhold til vin og spiritus.

Dernæst er det jo rigtigt, som det tidligere er sagt, at lovforslaget skal ses i sammenhæng med det opsving i grænsehandelen med afgiftsfri varer pr. 1. januar 1973, som jo vitterlig måtte forventes, hvis der ikke skete ændringer. I denne sammenhæng er det rigtigt at vurdere lovforslaget, og derfor er det efter min opfattelse også rimeligt, selv om det måske ikke er tilstrækkeligt. Men foruden de indkøb, som alene berører f.eks. vin og spiritus, måtte man jo, i og med at vi skal udvide grænsen for køb af afgiftsfri varer på andre områder — dér bliver grænsen sat op fra de nuværende 350 kr. til 950 kr. — kunne befrygte enorme ekstra opkøb af f.eks. transistorradioer. Derfor er

[Henning Philipsen.]

det rimeligt, at man med lovforslaget halverer afgiften på radioapparater; jeg synes, det er særdeles rimeligt.

Jeg skal ikke sige så forfærdelig meget mere ud over, at SF-gruppen anbefaler såvel ændringsforslagene som lovforslaget til vedtagelse, idet dog hr. Per Dich har givet udtryk for, at han ikke kan medvirke til gennemførelsen, og det vil han selv nærmere motivere.

Axel Ivan Pedersen: Som det fremgår af betænkningen, har jeg ikke kunnet medvirke til gennemførelsen af en nedsættelse af vinafgifterne på de foreslåede vilkår, og jeg skal i den anledning tillade mig at motivere min stilling.

Baggrunden for lovforslaget er som bekendt, at vinafgifterne i EF-landene er betydelig lavere end vore, hvilket af vinbranchen er forebragt at ville påføre dem en ublid konkurrence, et anbringende, som utvivlsomt er rigtigt. Min vægring ved at gå med er da også kun afledt af den måde, hvorpå man forsøger at kompensere for tabet for statskassen, og det er herom, jeg vil gøre nogle bemærkninger.

Allerførst vil jeg dog henstille til regeringen, at den inden for EF's rammer understøtter de bestræbelser, der er i gang i fællesmarkedet for at gennemføre en harmonisering af såvel øl- som vin- og spiritusafgifterne, sådan at de nærmer sig det danske niveau. Der vil for landene være fiskale og tiltrængte ædruelighedsmæssige interesser forbundet hermed. Det er i denne forbindelse værd at erindre sig de meget værdifulde ædruelighedsmæssige fordele, Danmark opnåede i 1917 og de følgende 10-15 år. På grund af den efter anden verdenskrig fremkomne velfærdsudvikling er disse fordele imidlertid sat over styr, men ikke alene af den grund. Spiritusbeskatningen er nemlig ikke fulgt med i den almindelige prisudvikling, og jeg kan i den forbindelse nævne, at blandt de spørgsmål, udvalget har stillet finansministeren, er der et, der går på denne problematik. Besvarelsen vil blive optrykt i et bilag til betænkningen, og jeg kan her nævne, at såvel afgiften på øl som på vin har holdt sig uforandret siden 1965, for øls vedkommende med 75 øre på en pilsner af skatteklasse I og for vin med 4 kr. 32 øre pr. flaske, mens akva-

vitten trods forhøjelsen i september kun ligger 2 kr. højere end i 1965. Reguleringspristallet er i samme tidsrum steget fra 110 til 156 på basis af 100 i 1963, og den gennemsnitlige timeløn for faglærte, ikke-faglærte og kvinder er steget fra 9 kr. 86 øre i 1965 til 21 kr. 37 øre i 2. kvartal af 1972.

Det er på denne baggrund, jeg har forsøgt at vinde gehør for, at kompensationen for nedsættelsen af vinafgiften blev skaffet til veje ved en forhøjelse af afgiften på øl, som ikke vil blive påført nævneværdig konkurrence udefra. Ølindustrien er i forvejen stærkt beskyttet dels gennem bestemmelser i restaurationsloven, dels gennem betydelige fritagelser for indkomstbeskatning, i hvert fald for De forenede Bryggeriers vedkommende. Men det lykkedes desværre ikke at vinde tilstrækkelig forståelse for mit forslag, og efter at jeg har hørt resultatet af drøftelserne i partigrupperne, finder jeg ingen anledning til at demonstrere ved at stille ændringsforslag, som kun kan mønstre få stemmer på nuværende tidspunkt.

Jeg kan imidlertid ikke tilbageholde en bemærkning i anledning af, at B.T. i går bebudede en almindelig stigning af vinpriserne. Bemærkningen går på det spørgsmål til branchen, om hele aktionen for en nedsættelse af afgiften kun har haft til formål at skabe grundlag for prisstigninger. Man skulle ellers tro, at branchen var interesseret i at tage konkurrencen op, og man skal i hvert fald ikke lade sig forlede til at tro, at prisstigninger kan bane vej for en yderligere nedsættelse af vinafgifterne.

Per Dich: Når jeg ikke kan følge mit partis ordfører i denne sag, hr. Henning Philipsen, skyldes det ikke manglende sympati for ideen om at sætte afgifterne på vin ned, men den efter min mening forbløffende måde, hvorpå man vil kompensere for denne provenuedgang. Det forekommer mig, at man her retter bager for smed til gavn for købmanden i grænseområdet.

Jeg fristes til i denne sammenhæng at give finansministeren en konstruktiv idé, idet man med samme relevans kunne nedsætte punktafgifter på elektriske pærer ved en særavgift på salget af grev moltkepærer eller eventuelt Rynkebymost. Jeg må afholde mig fra at stemme.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg vil gerne takke udvalget for et godt og grundigt arbejde, og det glæder mig naturligvis, at man i hele udvalget, bortset fra det forbehold, der er taget fra hr. Axel Ivan Pedersens side, er enig om de ændringer, der her er stillet forslag om.

Jeg vil meget gerne give tilslutning til den henstilling, der er foretaget i udvalgsbetænkningen om, at finansministeren, når det bliver muligt, søger udvej for yderligere nedsættelse af de punktafgifter, der har betydning for grænsehandelen.

Det, der sker, når dette lovforslag med de foreslåede ændringer bliver vedtaget, er helt i overensstemmelse med min egen indstilling over for disse problemer; jeg tror også, jeg gav udtryk for det ved førstebehandlingen. Det er ganske afgjort, at vi bliver nødt til at gå videre med visse reduktioner af punktafgifterne alene som en følge af Danmarks indgang i EF, hvor man jo ikke kan have den situation, at man især i grænsehandelen, men også på andre steder end i selve grænsehandelen, bliver stillet i et urimeligt konkurrenceforhold over for de andre lande, i dette tilfælde særlig Tyskland og Sverige.

Nu er det jo sådan, at også uden en dansk indgang i EF har der været megen tale fra visse partiers side om nedsættelse af punktafgifterne. Vi havde jo også på dette område et såkaldt kulegravningsudvalg, hvor Aksel Larsen i sin tid gjorde en meget betydelig indsats. Jeg tror nok, man kan sige, at den almindelige indstilling i folketinget er, at vi bør søge at få de meget høje punktafgifter, vi har i Danmark, noget nedsat, og jeg kan altså give tilslutning til den henstilling, man har givet mig i betænkningen. Jeg tror ikke, det er rigtigt på nuværende tidspunkt at give udtryk for, at der meget snart sker yderligere nedsættelse; 4 jeg tror også, det ville skade f.eks. radiobranchehen, hvis man gav udtryk for det, og det ville da også være ganske urimeligt at give radiobranchehen disse bekymringer. Der vil sikkert gå temmelig lang tid, før man kan foretage videre nedsættelser af punktafgifterne, men jeg er enig i, at problemerne ikke er løst ved en gennemførelse af det her foreslåede. Vi må vende tilbage til disse problemer ved en senere lejlighed, når vi får råd til at gennemføre yderligere nedsættelser af disse afgifter.

Hr. Hans Kjær sagde, at det burde ikke være kommet bag på regeringen. Dertil kan jeg sige, at det heller ikke er kommet bag på regeringen; vi har været fuldt ud klar over problemerne; det er udelukkende hensynet til den statsfinansielle stilling, der gør, at man ikke kan gå længere i dag end det, der er foreslået her.

Hans Kjær: Jeg vil godt benytte lejligheden, nu jeg kommer herop, til at takke finansministeren for tilsagnet, der lå i tilslutningen til den henstilling, som udvalget har givet.

Det, der kalder mig herop, er de afsluttende bemærkninger i hr. Axel Ivan Pedersens indlæg, der jo formede sig som et spørgsmål til vinbranchen. Nu er stedet nok egnet til at stille spørgsmål til vinbranchen, men ikke egnet til at forvente svar fra den. Når jeg kommer herop, er det, fordi spørgsmålet var formulert, så det virker som en insinuation mod branchen, der er urimelig.

Hr. Axel Ivan Pedersen ved eller bør i hvert fald vide, at vi her i landet har en pris- og avancelovgivning, som umuliggør den slags tænkning, som lå i spørgsmålet. Når der bebudes stigninger, der måske tager noget af nedsættelsen, er det jo simpelt hen et spørgsmål om en råvarestigning; at vinen simpelt hen stiger over hele verden. Det har ingen indflydelse på konkurrencesituationen, og det ville altså kun have medført, at vinen ellers var blevet endnu dyrere. Der er ingen grund til at rejse insinuationer mod en branche på den måde.

Axel Ivan Pedersen: Det er sikkert et rigtigt anbringende, at der er udsigt til en almindelig stigning af vinpriserne også inden for fællesmarkedsområdet. Men når jeg har brugt de vendinger, som jeg har, er det foranlediget af, at nogle af branchens folk har udtalt sig på en sådan måde i B.T. i går, at man kunne få indtryk af, at nu skulle denne nedsættelse af afgifterne benyttes til en prisforhøjelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslag nr. 1, § 2, således ændret, ændringsforslagene nr. 2 og 3, § 3, således ændret, § 4, ændringsforslag nr. 4, § 5, således ændret, ændringsforslagene nr. 5 og

6, § 6, således ændret, ændringsforslag nr. 7, § 7, således ændret, ændringsforslag nr. 8, § 8, således ændret, ændringsforslag nr. 9 om en ny affattelse af § 9, § 9 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 10 om indsættelse af en ny paragraf, ændringsforslag nr. 11 om en ny affattelse af § 11, § 11 i den ændrede affattelse, ændringsforslagene nr. 12-14, § 12, således ændret, ændringsforslag nr. 15 om indsættelse af en ny paragraf og §§ 13 og 14

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg.

(Lovforslaget (nr. 83) findes i tillæg A. sp. 1951, fremsættelsen i tidenden sp. 937).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Thomas Have: Indenrigsministerens forslag om ændring af den kommunale valglov er en helt naturlig konsekvens af den ændring, der allerede er sket i folketingsvalgloven, hvorefter vælgere, der er indlagt på sygehuse og plejehjem, og vælgere, der er indsat i fængselsvæsenets institutioner, kan afgive stemme pr. brev. Disse vælgergrupper har således kunnet afgive stemme pr. brev både ved folketingsvalget og folkeafstemningen i september måned 1971 og nu senest ved folkeafstemningen den 2. oktober i år. Den foreslåede ændring åbner adgang til, at den samme personkreds nu også får adgang til at stemme pr. brev ved de kommunale valg; denne ændring finder jeg helt naturlig, og jeg vil gerne anbefale lovforslaget på mit partis vegne.

Stæhr Johansen: Jeg er enig med hr. Thomas Have i, at dette lovforslag er en

naturlig konsekvens af valgloven, som blev vedtaget i juni 1970, der gav en række vælgere, som var på plejehjem eller alderdomshjem, på hospital eller indsat i fængselsvæsenets institutioner, mulighed for at udøve deres stemmeret ved folketingsvalg og folkeafstemninger.

Der har nu været anledning til at gennemprøve denne ordning ved folketingsvalget og folkeafstemningen i september 1971 og ved folkeafstemningen den 2. oktober i år. Erfaringerne fra disse afstemninger har været, så vidt jeg har kunne følge dem, særdeles gode, idet adgangen til at stemme pr. brev på institutionerne blev flittigt benyttet. ligesom det viste sig, at de fornødne kontrolforanstaltninger var til at administrere.

Vi kan derfor fra konservativ side gå ind for dette lovforslag, der overfører ordningen til de kommunale valg, idet vi lægger vægt på, at man derved giver en kreds af borgere mulighed for at udøve den demokratiske ret, som de ellers ville være afskåret fra.

Jeg vil dog gerne lige pege på et par enkelte mindre problemer, der kan være, og som man muligvis kan se på ved en kort udvalgsbehandling, hvis ikke ministeren kan svare på dem med det samme.

Det ene er spørgsmålet om kommunalvalgenes lokalpolitiske karakter, der forudsætter, at det er borgere med en naturlig interesse i forholdene i kommunen, der bestemmer kommunalbestyrelsens sammensætning. Der kunne ske en forskydning i denne sammenhæng, hvis indsatte i fængselsvæsenets store institutioner fik stemmeret til valg af kommunalbestyrelse i den kommune, hvori institutionen er beliggende. Når jeg spørger, er det, fordi det siges, at man — i øjeblikket har det ingen konsekvenser, fordi man stemmer i hjemstavnskommunen — af hensyn til folkeregistrene fremover vil foretrække, at de pågældende simpelt hen skal være hjemmehørende i den kommune, hvor de afsoner straffen, og det kan efter min opfattelse nok give nogle vanskeligheder ved et sådant listevalg, som finder sted, og måske få en uheldig indflydelse på kommunalvalget. Jeg vil derfor mene, at man lige skulle overveje dette. Mit spørgsmål til ministeren er derfor, om man overvejer at ændre retningslinjer for folkeregistrene, som jeg altså har hørt rygter om at det vil være tilfældet.